

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง "บทบาทของหัวหน้าส่วนการศึกษารองการบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง" นี้ ได้แยกข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท คือ ข้อมูลภาคบรรยาย ได้แก่ การรวบรวม ค้นคว้า จากหนังสือ บทความ ระเบียบคำสั่ง เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ ข้อมูลที่ทำการวิเคราะห์จากแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประชาบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง 24 จังหวัด ซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่มคือ กลุ่มปลัดจังหวัด 24 คน. กลุ่มหัวหน้าส่วนการศึกษา 24 คน; และ กลุ่มหัวหน้าหมวดการศึกษำอำเภอ 170 คน. รวมทั้งสิ้น 218 คน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง ประชากรทั้ง 3 กลุ่มนี้ แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรของแต่ละกลุ่ม

จังหวัด	ปลัดจังหวัด	หัวหน้าส่วน การศึกษา	หัวหน้าหมวด การศึกษา	รวม
นครปฐม	1	1	6	8
นนทบุรี	1	1	6	8
ปทุมธานี	1	1	7	9
สมุทรปราการ	1	1	4	6
สมุทรสาคร	1	1	3	5
สมุทรสงคราม	1	1	3	5
ราชบุรี	1	1	9	11
เพชรบุรี	1	1	7	9
ประจวบคีรีขันธ์	1	1	7	9
สุพรรณบุรี	1	1	9	11
กาญจนบุรี	1	1	10	12
ลพบุรี	1	1	6	8
พระนครศรีอยุธยา	1	1	16	18
อ่างทอง	1	1	7	9
สิงห์บุรี	1	1	6	8
นครนายก	1	1	4	6
สระบุรี	1	1	11	13
ชัยนาท	1	1	6	8
ฉะเชิงเทรา	1	1	7	9
จันทบุรี	1	1	6	8

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	ปลัดจังหวัด	หัวหน้าส่วน การศึกษา	หัวหน้าหมวด การศึกษา	รวม
ชลบุรี	1	1	8	10
ปราจีนบุรี	1	1	12	14
ตราด	1	1	5	7
ระยอง	1	1	5	7
รวม	24	24	170	218

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจาก

1. เอกสาร หนังสือ บทความ ระเบียบ คำสั่ง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาประชาบาล

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) มี 1 ชุด ในแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่พัฒนาแล้วจากการวิจัยของ ประสงค์ มากนวล ซึ่งผู้วิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรค ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด (Open End) อยู่ท้ายคำถามในแต่ละหมวด

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ

1. การมีความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบด้วยเรื่อง การมีศูนย์สัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์กับชุมชน การให้บริการและการให้ความร่วมมือกับชุมชน
2. การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยเรื่อง การสรรหาบุคลากร การบำรุงรักษา การตั้งนามบุคลากร และการให้พ้นจากงาน
3. การบริหารงานด้านวิชาการ ประกอบด้วยเรื่อง การวางแผน การพัฒนาวิชาการ การปรับปรุงการเรียน การสอน การฝึกอบรม การนิเทศการศึกษา การร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. การบริหารงานธุรการ การเงินและการให้บริการ ประกอบด้วยเรื่อง งานสารบรรณ งานสวัสดิการ งานประมาณ การประกวดราคา การจ้างเหมา ทะเบียนประวัติ บัญชีและอื่น ๆ

อนึ่ง คำถามแต่ละข้อ เน้นถึงความสำคัญของลักษณะงานที่หัวหน้าส่วนการศึกษากลับปฏิบัติ ซึ่งสามารถแยกออกตามจำนวนข้อและค่าร้อยละได้ดังนี้

ตารางที่ 2

แสดงจำนวนข้อและค่าร้อยละตามลักษณะของงานแต่ละประเภท

ประเภทของงาน	จำนวนข้อ	ร้อยละ
การมีความสัมพันธ์กับชุมชน	ข้อ 1-13	20.31
การบริหารงานบุคคล	ข้อ 15-36	34.38
การบริหารงานวิชาการ	ข้อ 38-56	29.69
การบริหารงานธุรการ การเงินและ การให้บริการ	ข้อ 58-67	15.62
รวม	64	100.00

การ เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากหัวหน้าแผนกวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสื่อ อธิบตีกรมการปกครอง เพื่อขอหนังสือจากอธิบดีกรมการปกครองถึงผู้ว่าราชการจังหวัดในภาคกลาง ทั้ง 24 จังหวัด ให้ทราบว่าผู้วิจัยมีความประสงค์จะส่งแบบสอบถามถึงปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา และ หัวหน้าหมวดการศึกษา ในแต่ละจังหวัด ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและซองจดหมายซึ่งติดแสตมป์ไว้เรียบร้อยแล้วไปยังกลุ่มปลัดจังหวัด กลุ่มหัวหน้าส่วนการศึกษา และกลุ่มหัวหน้าหมวดการศึกษา โดยทางไปรษณีย์ หลังจากนั้นประมาณ 15 วัน ได้นำส่งจดหมายเตือนครั้งที่ 1 และอีกประมาณ 1 เดือน ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายเตือนครั้งที่ 2 พร้อมด้วยคำชี้แจง ผลสุดท้ายได้รับแบบสอบถามคืนร้อยละ 82.11 ของทั้งหมด โดยแยกเป็นปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา และหัวหน้าหมวดการศึกษาได้ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3

แสดงจำนวนและการร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่างประชากร	แบบสอบถามที่ส่งไป	แบบสอบถามที่ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
ปลัดจังหวัด	24	18	75.00
หัวหน้าส่วนการศึกษา	24	23	95.83
หัวหน้าหมวดการศึกษา	170	138	81.17
รวม	218	179	82.11

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดทำข้อมูลตามลำดับดังนี้ เกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสามนั้น ได้ใช้การร้อยละ การเสนอข้อมูลเปรียบเทียบเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ใช้หาการร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งรวบรวมข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรคในการบริหารการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. การหาการร้อยละของความคิดเห็นในแต่ละระดับ ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

X คือจำนวนความถี่ในแต่ละระดับความคิดเห็น
N คือจำนวนทั้งหมดในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

2. การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนความคิดเห็น ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

f คือจำนวนความถี่ในแต่ละระดับความคิดเห็น

x คือคะแนนของระดับความคิดเห็น

N คือจำนวนทั้งหมดในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

$\sum fx^2$ คือผลรวมของ ผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนนความคิดเห็นระดับนั้นยกกำลังสอง

$(\sum fx)^2$ คือผลรวมของ ผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนนความคิดเห็นทั้งหมดยกกำลังสอง

N คือจำนวนความถี่ทั้งหมดในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง